

Detský divadelný súbor **DRIM pri Základnej umeleckej škole J. Rosinského v Nitre** si pre svoju hru vybral literárnu predlohu poloautobiografickej knihy, **Malá krajina**, prvotiny speváka, rappera, skladateľa, spisovateľa Gaëla Faye. Dramatizáciu Marice Šiškovéj môžeme vnímať ako lineárny príbeh strihovou metódou prepojený hudbou autora a Beethovenovou deviatou symfóniou, z ktorej vyčnievajú asociatívne radené súčasné listy Laure. Príbehy dospievajúcich detí sa odohrávajú na pozadí politicko-spoločenskej situácie z roku 1994 v Rwande, kde sú postupne proti sebe postavené kmene Tutsiov a Hutuov. Niekoľkomesačný výbuch etnickej nenávisti, ktorý začína zavraždením prezidenta, je otvorením daného otvoreného konfliktu, ktorý v nich už dávno hlodal. Hutuovia za niekoľko mesiacov povraždili okolo osemstotisíc ľudí. Situácia sa náramne podobá tej ukrajinskej, vyjadrujú sa k nej ľudia, ktorí majú skreslené alebo klamlivé informácie, situáciu sledujú z "bezpečia" krajiny, do ktorej utekajú. Inscenácia však neopisuje politickú situáciu priamo, ale sa zameriava na postupný rozklad vzťahov na základe názorov vyvolaných politickou situáciou. Dievčatá a chlapci žijúce spolu na akomsi pomyselnom sídlisku (scénografiou naznačené trochu ako chudobný slum) majú bežné detské problémy. Problém hlavnej hrdinky - postupný rozklad manželstva rodičov na základe toho, že matka nedokáže prijať postupné vraždenie svojich známych, priateľov, rodiny a otec sa od reality snaží "odstrihnúť", vyústi do zošalenia matky. Celý čas sme tak postavení pred otázku, či je lepšie sa "pipláť v nešťastí" alebo radšej žiť a pokúsiť sa o to najlepšie, ako vieme. Hudba, ktorá na začiatku hneď otvorí tému osudovosti, pôsobí kompaktné s celkom. Beethovenova osudová ako osud blížiaci sa k dverám, metaforická hluchota a obava z budúcnosti, zaznie z reproduktora na javisku. Do zdanlivo príjemnej priateľskej kamarátskej atmosféry tak prináša predtuchu niečoho väčšieho, hroznejšieho. Na rozdiel od metaforického použitia Osudovej, Gaelova hudba pripomína mladosť, zároveň autorov autobiografický prvok. Na dovърšenie dokonalosti v hudbe by som odporučila ešte popracovať s hudobnou zložkou (navrstviť ju), aby sa v nej ešte viac zrkadlili dramaturgické zlomy. Prelínanie časových pásiem v začiatku inscenácie naznačeným jednotlivými etudami za sebou radenými v inom časovom horizonte vytvárajú zaujímavú kompozíciu, ktorá sa časom vytráti. Škoda. Konflikt medzi deťmi, kde jeden je odsúdený pre inakosť, sa veľmi rýchlo dokáže zvrátiť práve tým, že najsilnejší zo skupiny "prevráti kabát" na základe podobnej životnej skúsenosti (smrť blízkeho). Vyčlenený zostáva hlavný hrdina práve kvôli tomu, lebo nepodporuje vojnu a nechce v nej byť, chce byť dieťa a žiť svoj detský život. Avšak matka, ktorá sa vracia z postihnutého územia, domova, videla veci, ktoré by nemala vidieť nikdy a nebola schopná emocionálne zvládnuť masakraľnu smrť svojej vlastnej krajiny a otvorene s deťmi o tom rozpráva. Hlavná hrdinka je tak metaforicky škrtaná drôtom z reproduktora, v ktorom znela Osudová. Niečo väčšie, čo nie sme schopní uniesť. Všetky deti tak hovoria pomyslenej metaforickej matke (matke všetkých), aby už prestala, aby sa to už nedialo. Nevedia však, že ona je len "hlásnik požiaru", nie je strojom nešťastia. Dieťa tak stráca domov, matka istotu, kde je otec - nevieme. Sme príliš dospelí na realitu, s ktorou si nevieme čo počať. Herecká zložka inscenácie pôsobí kompaktné, prirodzene a silno dokáže interpretovať problémy dospievajúcej mládeže. Popremýšľala by som nad pohybovou sekvenciou písania listu, pretože oproti metaforickému používaniu slova, hudby a iných zložiek, písanie listu je prvoplánové. Scénografia je funkčná a priestor značne členitý na rôzne úrovne, v ktorých je možné plasticky sa pohybovať a hrať. Celkovo však inscenácia pôsobí kompaktné a je veľmi vážnym pokusom o dospelý divadelný tvar. (porotkyňa **Mgr. art. Renata Jurčová, Dis.art.**)